

† KYRKJEHELING

KYRKJELYDSBLAD FOR OSTERØY

NR. 3 • JUNI 2015 • 40. ÅRGANG

Vårens vakraste

Side 18-20

Verdival for kyrkja

Side 12-13

Trua på éin Gud

Side 10-11

Når livet går i svart

Side 5

OSTERØY PRESTEGJELD TILSETTE/RÅD OG UTVAL

Kyrkjekontoret ved Rådhuset: Åpen alle dager;
mandag til fredag, kl. 8.30-14.30.

Tlf. 56 19 22 80

Epost: kyrkje@osteroy.kommune.no

Heimeside: www.osteroy.kyrkja.no

Tilsette:

Kyrkjeverje Helge Kolstad
tlf. 56 19 22 80

Sokneprest Tom Sverre Tomren
tlf. 56 19 22 82 / mobil 900 49 696

Sokneprest Inge Sørheim
tlf. 56 19 22 83 / mobil 906 20 046

Organist Per Inge Hove
tlf. 56 19 22 93 / mobil 976 57 481

Organist Baard Eikaas
tlf. 56 19 22 84 / mobil 936 72 224

Trusmedarbeidar Helga A. Mjelstad
tlf. 56 19 22 85 / mobil 480 95 658

Kontomedarbeidar Ruth Hauge
tlf. 56 19 22 86

Kyrkjeleg fellesråd

Jenny Eikeland, Hamre, leiar.
Margrethe R. Ådland, Haus, nestleiar.
Wenche Fiskeseth, Bruvik
Liv Skår, Gjerstad
Jan Roald Myking, Hosanger
Audun Mosevoll, Osterøy kommune
Inge Sørheim; Bjørgvin biskop.

Soknerådsleiarar

Gjerstad: Sveinung Hartveit
Hosanger: Jan Roald Myking
Hamre: Marit Angelskår
Haus: Madli Hannisdal
Bruvik: Wenche Fiskeseth

KYRKJEHELING

Kyrkjelydsblad for Bruvik sokn, Gjerstad sokn,
Hamre sokn, Haus sokn og Hosanger sokn.

Stoff til neste nummer kan sendast til :
kyrkje@osteroy.kommune.no

Neste utgåve av Kyrkjehelsing kjem ut torsdag
3. september. Redaksjonen avsluttast fredag 21.
august.

Layout og trykk: Molvik Grafisk

Preikestolen

Konfirmasjon - fritt val på øverste hylle?

Konfirmasjonen er ein merkedag i livet, og i dette nummeret av kyrkjehelsing får de sjå bilete av mange flotte konfirmantar.

AV TOM SVERRE TOMREN

Ordet konfirmasjon kjem av latin, og tyder stadfesting. Sjølve konfirmasjonshandlinga er ein stadfestinga av at dåpsopplæringa er fullført. Under konfirmasjonshandlinga ber vi for konfirmanten. Vi sender eit kyrkjemedlem ut i verda som eit religøst myndigt menneske. Dette er grunnen til at den religøse myndighetsalderen er sett til 15 år i Noreg.

15 år tidlegare vart storparten av ungdommane de ser i dette bladet bore til dåpen i ein kvit dåpskjole. Den kvite kjolen var alt for lang, og dette symboliserer at dei skulle vekse som kristne og fylle kleda. På biletet av konfirmantane vil de sjå at konfirmantane når heilt ned til bakken og fyller konfirmantkappa. Er vi riktig heldige, har dei fått god bakkekontakt. Femten år tidlegare, då dei fleste konfirmantane vart døypte, lova foreldra og fadrane at dei saman med kyrkjelyden skulle lære borna opp i den kristne tru.

Hovudansvaret for opplæringa ligg på foreldra, medan kyrkjelyden skal prøve å legge til rette for samlingar i kyrkja gjennom oppveksten. Konfirmasjonsopplæringa er tenkt som den siste etappen av dåpsopplæringa. Eg som prest tenker på konfirmasjonsopplegget som ein del av «kontrakten» som vart inngått mellom kyrkja, foreldra og fadrane; at borna deltek på kyrkja sitt konfirmantopplegg. Det er ein del av pakken som ein seier ja til når ein ber bornet til dåpen. Slik sett skulle det ikkje vore fritt for å velje mellom kristen konfirmasjon eller humanetisk opplæring dersom ein er døypt.

Nokre 15-åringar vil kjenne at dei ikkje trur på det som kyrkja forkynner, og det er må både eg og foreldra akseptere. Men det er viktig å understreke at dagens konfirmasjonsundervisning ikkje er som for 50 år sidan; det er rom for undring, tru og tvil, og vanskelege tema er lov å diskutere.

Mitt råd til foreldra er å seie følgjande i ein samtale med ungdommen: «Du får gå på konfirmasjonskurset sidan vi foreldra og fadrane har inngått denne kontrakten, men sjølve konfirmasjonshandlinga treng du ikkje vere med på dersom du ikkje kjenner deg vel med det».

Bileta i dagens kyrkjehelsing er ei markering av at mange tar dåpsløftet sitt på alvor.

Vi i kyrkja takkar for mange gode og interessante stunder med desse flotte ungdomane. Dei er sanneleg verdt ei fin feiring! Gratulerer til de som er familie og fadrar!

Kandidatar til sokneråda på Osterøy

Meir informasjon om kyrkjevalet: Sjå sidene 12-13.

Gjerstad sokn:

- Synnøve Tveiterås, Vevle, 37 år
- Bjarte Midttun, Lidtun, 56 år
- Knut Ole Mortensen, Hatland, 43 år
- Anne Cecilie Skeidsvoll, Kleppe, 48 år
- Tore Tveiterås, Vevle, 43 år
- Reidun Vevle, Flatevad, 66 år
- Kari Vevle Reigstad, Hauge, 49 år
- Reidun Sæterstøl, Hauge, 57 år
- Marit Hauge Haagensen, Hauge, 36 år
- Astrid Johansson, Loftås, 65 år
- Turid Bjørndal Njåstad, Njåstad, 51 år
- Hans Petter Hauge, Hauge, 18 år

Hosanger sokn:

- Ann Kristin Seilen, Fotlandsvåg, 36 år
- Kari Beate Ekanger Johnsen, Tyssebotn, 43 år
- Reidun Tvedt, Bysheim, 42 år
- Tor Feste, Fotlandsvåg, 58 år
- Frode Lavik, Bysheim, 47 år
- Geir Nilsen, Bysheim, 60 år
- Sylvi Ann Hanstvedt, Fotlandsvåg, 60 år
- Aksel Øvsthus, Hosanger, 61 år
- Jan Hanstveit, Fotlandsvåg, 50 år
- Irene Tysse, Tyssebotn, 47 år
- Evelyn Pedersen, Fotlandsvåg, 42 år
- Trine Steinsland, Hosanger, 39 år

Haus sokn:

- Joanna Cecilie Fleming, Verkane, 45 år
- Geir Atle Mjelde, Nedre Mjelde, 54 år
- Ingunn Torp Bell, Lekneset, 42 år
- Irene Midtun, Haus, 36 år
- Audun Rolland, Rolland, 47 år
- Tone Hetlevik, Verkane, 45 år
- Gunn Karin Hansen, Votlo, 57 år
- Marthe Elisabeth Romslo, Rivenes, 37 år

- Turid Sofie Feidje Mjelde, Kvisti, 48 år
- Øyvind Vatle, Haus, 49 år
- Inger Margrethe Litland, Haus, 68 år

Hamre sokn:

- Jenny Margrethe Eikeland, Hamre, 65 år
- Bent-Are Mjelstad, Hjelvik, 51 år
- Åge Clausen, Valestrand, 66 år
- Helene Myhre, Hamre, 48 år
- Miriam Skjelvik Kalland, Valestrand, 26 år
- Kjellaug Birkeland, Valestrand, 68 år
- John Arnold Losnegård, Hamre, 66 år
- Marianne Hjelvik Hannisdal, Hjelvik, 30 år
- Veronica Orvedal-Kiil, Hamre, 34 år
- Roar Moen, Hamre, 34 år
- Sigrun Raknes, Valestrand, 65 år
- Sigrun Flæsland, Hjelvik, 64 år
- Gunn Olaug Tyssebotn, Valestrand, 35 år

Bruvik sokn:

- Wenche Fiskeseth, Indre Bruvik, 69 år
- Otto Mo, Olsnes, 60 år
- Anne Vikne, Indre Bruvik, 53 år
- Erling D. Bruvik, Indre Bruvik, 68 år
- Karin Hjelvik, Indre Bruvik, 47 år
- Magne Vikne, Indre Bruvik, 61 år
- Aina Solberg, Vik, 47 år
- Ole-Johan Steiner, Indre Bruvik, 80 år
- Renate Vik, Indre Bruvik, 34 år
- Jon-Sølve Løtveit, Bruvikdalen, 40 år
- Eliane Mo, Olsnes, 33 år

Kyrkjevalet
2015

Slagord klart for kyrkjevalet

«Kyrkjevalet - skapar framtidens kyrkje» blir overskrifta for kommunikasjonsarbeidet framfor Kyrkjevalet i september 2015.

Valsekretariatet i Kyrkerådet har valt dette slagordet etter både interne og eksterne panelundersøkingar. Det er eit slagord som syner positiv vilje til endring - det motsette av å streve for å halde fast på fortida. Slagordet ved kyrkjevalet i 2009 var «kva slags kyrkje vil du ha», medan appellen i 2011 var «hvis kyrkja er viktig».

– Det nye slagordet kommuniserer at kyrkja fornyar seg saman med samfunnet, og får fram toleranse og ei haldning som er open for endringar, seier påtroppande kommunikasjonsdirektør i Kyrkerådet, Ingeborg Dybvig.

DEN NORSKE KYRKJA

Osterøy

07. juni

2. søndag i treeiningstida, Sal. 67, 2-6

Gjerstad kyrkje kl. 11: Babysonggudsteneste.

Hosanger kyrkje kl. 11: Høgmesse.

13. juni

Laurdag etter 2. søndag i treeiningstida, Joh. 3, 26-30

Bruvik kyrkje kl. 19: Aftansong. Taize-samling.

14. juni

3. søndag i treeiningstida Joh. 1,35-51

Bruvik kyrkje kl. 12: Familiegudsteneste. Grilling og besøk frå Døvekirken.

Hamre kyrkje kl. 11: Høgmesse. Prosevitjing.

21. juni

4. søndag i treeiningstida, Matt. 16, 24-27

Haus kyrkje kl. 11: Familiegudsteneste i prestehagen.

Skaparverkets dag.

28. juni

5. søndag i treeiningstida, Matt. 7, 21-29

Gjerstad kyrkje kl. 11: Høgmesse.

05. juli

Aposteldagen, Matt. 16, 13-20

Revheimstølen kl. 12: Familiegudsteneste.

Skaparverkets dag.

Hamre kyrkje kl. 18: Kveldsgudsteneste.

12. juli

7. søndag i treeiningstida, Luk. 19,1-10

Hosanger kyrkje kl. 11: Høgmesse.

26. juli

9. søndag i treeiningstida, Joh. 8,2-11

Bruvik kyrkje kl. 11: Høgmesse.

Haus kyrkje kl. 18: Høgmesse.

29. juli

Olsok, Luk. 9, 23-26

Gjerstad kyrkje kl. 19: Olsokgudsteneste.

2. august

10. søndag i treeiningstida, Matt. 18, 21-35

Haus kyrkje kl. 11: Høgmesse.

9. august

11. søndag i treeiningstida, Mark. 2, 23-28

Gjerstad kyrkje kl. 11: Høgmesse.

16. august

12. søndag i treeiningstida, Luk. 8, 1-3

Hamre kyrkje kl. 11: Høgmesse. 50-års-konfirmantjubileum.

23. august

13. søndag i treeiningstida, Luk. 12, 41-48

Gjerstad kyrkje kl. 11: Høgmesse.

30. august

Vingardssundagen, 1. Kor. 3, 4-11

Bruvik kyrkje kl. 18: Høgmesse.

Hosanger kyrkje kl. 18: Høgmesse.

Konfirmantpresentasjon.

6. september

15. søndag i treeiningstida, Luk. 10, 38-42

Hamre kyrkje kl. 16: Høgmesse. Konfirmantpresentasjon.

13. september

16. søndag i treeiningstida, Matt. 5, 10-12

Gjerstad kyrkje kl. 11: Høgmesse. Konfirmantpresentasjon.

Hosanger kyrkje kl. 11: Høgmesse. 50-års-konfirmantjubileum.

20. september

17. søndag i treeiningstida, Luk. 7, 11-17

Hamre kyrkje kl. 11: Familiegudsteneste. Bok til 4-åringar.

Haus kyrkje kl. 11: Høgmesse. Konfirmantpresentasjon.

Hosanger kyrkje kl. 16: Familiegudsteneste. Bok til 4-åringar.

27. september

18. søndag i treeiningstida, Matt. 8, 5-13

Bruvik kyrkje kl. 11: Høgmesse. Konfirmantpresentasjon.

Slekters gang

Døypete:

Bruvik

19.04. Oliver Høylo Stokke

Gjerstad

29.03. Magnus Steinsland Flatås

29.03. Leonora Bognøy Fotland

29.03. Elivia Hatletveit

05.04. Saga Johanne Kristinsdottir

Svenheim

Hamre

04.04. Ekina Yamina Totland Hamdani

04.04. Marte Monstad Langeland

04.04. Anna Mathilda Øsleby

04.04. Mira-Elena Ågotnes Seilen

19.04. Madeleine Andresen Helland
(busett Bergen)

19.04. Sindre Svanheld Heggset

25.05. Even Bjørge

Hosanger

12.04. Malene Brudeseth Bysheim
(busett Bergen)

24.05. Henrik Holsen Birkeland

24.05. Emilia Edwardsdal

24.05. Alma Mai Hanstveit (busett Oslo)

24.05. Sander Hansen Hole

24.05. Oddvar Sørtveit Hansen

Vigde:

Gjerstad

30.05. Lisa-Mari Bergstrøm og Andreas
Hovden (busett Bergen)

Gravlagte:

Bruvik

28.04. Johan Hesjedal (f.1922)

Gjerstad

14.04. Marit Ellinor Haukås (bisett)
(f.1950)

24.04. Birger Gullbrå (f.1932)

22.05. Kari Olaug Låstad (f.1917)

Hamre

10.04. Marie Borge (f.1944)

17.04. Eli Oline Berentsen (f.1943)

12.05. Thora Hjellvik (f.1930)

29.05. Kåre Bognøy (f.1961)

Haus

10.04. Olav Kristoffer Hernar (f.1926)

Hosanger

17.03. Aslak Magne Dyrkolbotn (f.1932)

20.03. John O Fotland (f.1936)

24.04. Borghild Gjelsvik (f.1927)

22.05. Aletta Nese (f.1929)

08.05. Sigrid Bergithe Bysheim (f. 1923)

Kirkens SOS bytter telefonnummer:

En prat for livet skal koste lite

Fra og med 3. mars er det nye nummeret til Kirkens SOS 22400040.

Det er kun én grunn til dette skiftet: de som trenger Kirkens SOS skal slippe å telle på kronene.

TEKST: GRETA GRAMSTAD, DAGLIG LEDER, KIRKENS SOS I BJØRGVIN

Med det nye nummeret koster en samtale bare det en samtale til en fasttelefon ville kostet. For mange betyr det at samtalen er gratis, mens andre må betale noe. Det avhenger av den enkeltes telefonabonnement. Det kan koste en del å ringe, men det skal ikke koste mye i kroner og øre. Hvorfor? Jo, for denne samtalen kan være en prat for livet.

Årlig besvarer Kirkens SOS mer enn 177.000 telefoner og rundt 14.000 chat og sos-meldinger (anonymisert epost). Med 900 frivillige og over 30 ansatte, gjør Kirkens SOS gjennom sine 12 lokale sentre denne telefonsjeneren tilgjengelig for mennesker som opplever å være i krise. Mange er mennesker som kjenner at livet er i ferd med å gå i svart.

I fjor handlet halvparten av alle chat-samtaler og hver tredje SOS-melding om selvmord. På telefonen snakket 15 prosent av innringerne om tanker de hadde om ikke lenger å ville leve. Det er over 500 mennesker som tar sitt eget liv i Norge hvert år, og rundt 10 ganger så mange som forsøker, og enda mange flere som tenker på å gjøre det. Dette er høye tall, og temaet er vanskelig å snakke om.

Kirkens SOS vil derfor være et lavterskel samtaletilbud for dem som opplever at livet er utfordrende, og særlig for dem som går med selvmordstanker. Telefonen skal være en åpen linje der det er lov å snakke om alt, og der de som tar imot samtalen tåler å høre om livet slik det egentlig er for den som ringer inn. Et urolig menneske som i telefonen møter et medmenneske som gir rom for å snakke om innringerens tanker og planer om å gjøre det slutt, er livsnødvendig. Hvert år er denne åpne kanalen med på å redde liv.

RING ET MEDMENNESKE: Kirkens SOS er et lavterskel samtaletilbud for dem som opplever at livet er utfordrende, og særlig for dem som går med selvmordstanker. Telefonen skal være en åpen linje der det er lov å snakke om alt, og der de som tar imot samtalen tåler å høre om livet slik det egentlig er for den som ringer inn. (Foto: TriviaKing/Creative Commons).

Vil du bli bedre å snakke med for mennesker som har det vanskelig?

God å snakke med

Velkommen til «God å snakke med», en gratis kurskveld der du lærer å skape gode samtaler med mennesker som har det vanskelig, privat eller på jobben.

Sted: Bergen døvekirke
Kalfarveien 77
Tid: Mandag 31. august
kl. 19.00–21.00

For mer informasjon og påmelding, ring eller sms til 941 83 654, send epost til bjorgvin@kirkens-sos.no eller se www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS. Vi er her. Alltid.

Kirkens SOS er et nasjonalt nettverk av frivillige som 24/7 tilbyr et lyttende øre og bankende hjerte. Vi vil lytte og være tilstede og gi rom for de uvelnelige tanker og planer og samtidige lete frem livsmot og håp. Derfor skal det nye Kirkens SOS-nummeret finnes overalt. Det skal være lett å finne og koste lite å ringe. For det kan handle om en prat for livet.

Kirkens SOS i Norge har også fått ny generalsekretær! Leif Jarle Theis hadde sin første arbeidsdag mandag 2. mars. Han kommer fra stillingen som daglig leder i Kirkens Bymisjon i Bergen.

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

Bergen Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Åsane
Begravelsesbyrå

v/ Johannes R. Blom

55 18 90 00 Døgnvakt

E-post: aasane-b@online.no
TERTNESVEIEN 99 (Hildes Blomster AS)

Arna
GRAVFERDSBYRÅ

Ragnhild Th. Kristing
Marit I. Hope
Torstein A. Jenssen

Vi kan hjelpe til med rådgivning og tilrettelegging ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 24 08 08
www.arna-gravferdsbyraa.no
Lakslia 13 • 5261 Indre Arna

Koba Christensen
BEGRAVELSESBYRÅ

125 års erfaring - Din trygghet i en vanskelig tid.

- Gratis samtale i hjemmet
- Egen blomsteravdeling
- Alle prisklasser - forhåndspris
- Gravmonumenter

Dreggsallm, 5003 Bergen **Telefon: 55 300 800** post@koba.no, www.koba.no

Dåp, konfirmasjon eller bryllup?

Vi har det du trenger for å dekke ditt nydelige festbord!

Stort og unikt utvalg i norske håndlagde lys, servietter, løpere, lysestaker, skåler, silkeblomster, bordkort m.m.

Fjøsangerveien 207 **Løiten Lys Bergen**
55 31 80 01

Løiten Lys

www.loiten-lys-bergen.no

Begravelsesbyrået for byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

www.solstrands.no
post@solstrands.no

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

Medlem av **VIRKE GRAVFERD**

En annonse i menighetsbladene når alle husstander i Arna, Osterøy, Åsane, Salhus, Eidsvåg, Lønborg og Biskopshavn.

For annonsering - kontakt **Torill Hatlebrekke Husebø** på **995 50 787**

Åsane Senter Kilden Senter Oasen Senter Sletten Senter

Alltid en anledning!

TOPPE BLOMSTER
- fra hjerte til hjerte

www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

TREseksten

BIBLER - BØKER - MUSIKK - FILM - KORT - GAVER

Åsane Storsenter 42 (rulletrapp opp fra Sport1)
TLF.: 55 19 82 00

Nåde og raushet

Nåde og raushet er to viktige ord for oss mennesker. Det er fantastiske ord som gir både fred og glede.

AV TOR VILHELM TYSSSELAND

Vi mennesker er forskjellige og har fått svært ulike nådegaver og talenter. Noen er innadvendt og andre er utadvendt. Samme person kan kalles av noen treg og av andre ydmyk. En annen kan kalles brølape og andre kaller samme personen sosialt intelligent.

Slik kan vi fortsette å finne eksempler på ulike «merkelapper» gitt til en og samme person: En blir av noen kalt systematisk og av andre *flisespikker*. En annen blir av noen kalt *vimsete* og av andre *omstillingsdyktig*.

Mennesker verdsetter forskjellige ting da vi kanskje har ulike mål og verdier for arbeidet og livene våre. Vi irriterer oss over hverandre fordi de andre ikke gjør slik som vi ønsker. Dette skaper frustrasjon og opparbeider mye irritasjon som i ytterste tilfelle kan bli til hat. Konsekvensene kan bli store om ikke katastrofale. Dette ser vi i alle menneskelige relasjoner. Helt fra den nærmeste familie via arbeidsplassen til storpolitikken.

Gud har skapt oss ulike og med ulike nådegaver fordi han ønsker mangfold. Hvis alle var like ville det blitt kjedelig. Vi er ikke Guds marionetter som «puppets on a string». Vi er derimot alle skapt i Guds

bilde som mennesker med et i utgangspunktet godt og helt hjerte og selv fulle av Guds kjærlighet. Dette har dessverre syndefallet ødelagt.

Gjennom dette har vi alle fått en gift full av misunnelse, hovmod, sjalusi og egenkjærlighet som preger våre liv. Så ille var det at det står at Gud angret på at han hadde skapt menneskene. Gud måtte da gi oss loven og de ti bud for at vi skulle vite hva som var rett og galt, men disse er det som kjent ingen mennesker som er i stand til å holde.

Som den hellige og kjærlige Gud han er, ga han oss da den aller største nåde og raushet da han sendte sin sønn, Jesus, til verden. Ved hans fullkomne liv og fullbrakte verk, ved sin seierrike død og oppstandelse, viste Gud sin sanne kjærlighet til oss. Dette er nåde over nåde. At vi har fått en slik nåde og raushet skal vi være evige takknemlige for. Det gir oss et håp både nå og for den evige fremtiden.

Guds nåde er også forbilledlig for oss mennesker. Har Gud gitt oss slik nåde og raushet kan det skape i oss en vilje til å vise nåde og raushet mot hverandre. Dette vil Den hellige ånd hjelpe oss med. For etter syndefallet vil den menneskelige vilje, «kjødet», alltid stå i mot Guds vilje så lenge vi lever i den nåværende verden. «Det ondes problem» må vi kjempe med så lenge vi lever i denne verden.

De flotte ordene nåde og raushet kan også «misbrukes». Vi er ved Guds ord blitt gjort kjent med hva som er Guds vilje. Derfor skal vi ikke gi «nåde og raushet» til alt som blir gjort. Når urett blir gjort mot medmennesker er det vår plikt å si fra. Vi må aldri glemme at forakten for det svake ligger dypt i menneskets hjerte. Dette ser vi når barn blir systematisk mobbet fordi de er annerledes enn andre på skolen og dette fortsetter ofte langt inn i voksenalivet om enn gjerne mye mer «filtrert».

Til slutt vil jeg bare si at vi skal gi hverandre råd og korreksjoner, men det må skje i kjærlighet og nåde som et lite svar på den nåden og rausheten vi alle har fått av Gud.

(Teksten er tidligere brukt som åpning til menighetsrådsmøtet i Åsane kirke 4. februar 2015)

SØNNEN SOM KOM HJEM: Lignelsen om sønnen som kom hjem (Luk. 15, 11-35) er kanskje den mest kjente fortellingen om hvordan Gud viser nåde. (Illustrasjon: Oljemaleri av Rembrandt)

EN GOD LEVEREGEL: «Om en ikke vil leve etter Guds ti bud, så kunne man i det minste prøve Egners ene», skriver Thrude Deisz.

(Illustrasjonsfoto: Magne Fonn Hafskor)

Ytring om ytringsfrihet

THRUDE DEISZ

Frihet er viktig. Vi har mye å være takknemlige for i dette velsignede landet vårt, og at vi ikke skal ta våre goder for gitt, blir stadig tydeligere.

Det er naturlig å ville forsvare det man bryr seg om, og det krever mot å stå på barrkadene. Dette gjelder ikke minst dem som er uten tro på noen guddom, men tviholder på ytringsfriheten som det mest dyrebare de har. Spørsmålet er definisjonen av begrepet «ytringsfrihet». At det blir fleipet med politikere og andre kjendiser som befinner seg i rampelyset og liker seg der – er helst god PR. De har i årevis vært gjenstand for ypperlig karikaturtegning, som sikkert har moret mange.

Vi her på berget kommer til orde med det meste, både verbalt og skriftlig; og vi har til tider hete debatter for åpen scene. Dette er frihet og former for ytringsfrihet det er greit å leve med.

Men noe av det vi tillater oss i ytringsfrihetens navn er provokativ trakassering. Tanken på etiske/medmenneskelige retningslinjer for grensesetting blir påtrengende. Å uttrykke seg krenkende - det være seg verbalt - eller med blyant og pensel - det er å gå over en grense. Dette gjelder uansett hvilken nasjonalitet eller religion man tilhører.

Argumenter som «se hva enkelte gjør i sitt eget land mot annerledes troende» er irrelevante, og det betyr på ingen måte at vi skal ta etter dem! Vi skal gjøre det vi mener er riktig. Hvilket også selvsagt betyr at vi skal holde på vår tro, vår kultur og skikkene som følger med, og la andre være i fred. Karikaturtegning er en ikkevoldelig form for protest, sies det. Men den har alt avlet vold. Og så er det vår tur igjen? Det vi oppnår er at andre får påvirke våre handlinger. Og så foretar vi oss i ytringsfrihetens navn ting vi kanskje skulle latt være.

Et folk som kontinuerlig fjerner seg fra anstendige omgangsformer, forkaster idealer om nestekjærlighet og høvskhet, eller er uten respekt for alt - de har mistet mye. Noen hver kan vel vedgå at vi til

tider har ytret oss uten å tenke i det hele tatt – at det vi sa i beste fall var unødvendig og så har vi i ettertid fattet at det kanskje var både sårende og fornærmende. I verste fall - direkte «drepende». Og dette siste er en grusom realitet i dag. Jeg mener altså IKKE at vi skal legge oss flate fordi vi er redde for represalier! Men vi skal heller ikke la oss egge til handlinger vi ikke kan være bekjent av. Eller mener vi også at målet til enhver tid heller midlet?

Et annet aspekt er at sjikane gjør noe med dem som utfører den også. Man flytter grenser, fjerner noen hemninger, tilvenner seg språk og handlinger som ikke er til gode for noen. Men, hvis det å tie oppfattes som samtykke, så får man åpne munnen! Å avstå fra reaksjon kan simpelthen være farlig. Da kommer vi lett inn på en slags glideskala av misforstått toleranse; «tar du den så tar du den» (også kjent som kamelsluking), og så, en vakker dag er ingenting så viktig lenger; vi har opparbeidet en usunn likegyldighet til det meste. Og det gjør noe med oss, både med selvrespekten og respekten for vår neste.

Mange tar demonstrativt avstand fra religion av alle arter, er uten respekt for det meste; maler det norske flagg på svette ølmager, lyser forbannelser med Gud og Djevelen i samme åndedrag, løper med rumpen bar, i det hele tatt; foretar de selsomste ting for å demonstrere hvor inderlig frie de er. Skal vi leve etter gamle hedenske begreper om «øye for øye», eller det barnslige «min far er sterkere enn din»? Skal vi virkelig svare med samme mynt? Det skurrer. På den ene side: «Ikke mobb kameraten min». Skolene har kurs mot mobbing og aksjoner for ordentlig oppførsel. Dette gjelder hovedsakelig for barn, men i enkelte tilfeller også på jobben for voksne.

Likevel florerer harselering, hån og sarkasmer, total respektløshet og bakvaskelse. Det å holde folk utenfor, forakt, nedlatenhet, usynliggjøring, «kolde skuldre», å «fryse folk ut» - det er vi ikke fremmed for, og mennesker lurer av seg ting som i henhold til vanlig god folkeskikk burde være utenkelig. «Kjemp for alt hva du har kjært» heter det i sangen, og det skal vi, men ikke med terror og mord, eller utilbørlig latterliggjøring og krenkende grovheter mot alt andre holder hellig. «Det er et symbol på det kulturelle selvmordet vi nesten har fullført» sa redaktør Finn Jarle Sæle nylig til Aftenposten om fjerningen av blasfemiparagrafen.

For å sammenfatte kort og forhåpentligvis tydelig: På den ene siden skal vi i «toleransens» navn knapt ha julegudstjenester, synges for maten, eller gå med kors - av frykt for å støte noen med et annet livssyn. På den annen side tillater vi oss - i ytringsfrihetens navn - å trakassere andres religion på det groveste. Logikk? Det kalles mobbing når barn er onde med hverandre. Det slår man hardt ned på. Men voksne kommer med utsøkt krenkende grovheter, harselering i ord, gjerning og tegninger mot det mange har ærbødighet og respekt for. Jeg lurer på om karikaturtegnerne har barn.

Er dette en slags tevling? Prøver vi å overgå hverandre i foraktelige sarkasmer? Forskjellige grupperinger spilles ut mot hverandre, og alt går ut over de mange som bare ønsker fred og fordragelighet. Det hele er antakelig småbiter av et komplisert bilde, hvor makt, politikk, religion, kvinnefrigjøring og prestisje er noen av komponentene.

Om en ikke vil leve etter Guds ti bud, så kunne man i det minste prøve Egners ene: «Du skal ikke plage andre, du skal være grei og snill, men forøvrig kan du gjøre som du vil».

P.S. I fall dette var forvirrende: *Jeg tar total avstand fra terror i enhver form. Fysisk og psykisk!*

Klimapilegrim 2015 er i gang

I sommer vil Klimapilegrim 2015 ha deg med på å gå for global klimarettferdighet. Gjerne på ditt hjemsted!

Klimaendringene truer skaperverket og menneskeheten, og rammer de fattige i verden hardest. Kampanjen Klimapilegrim 2015 vil fortelle beslutningstakere i Norge og globalt at vi trenger en rettferdig internasjonal klimaavtale for å stanse klimaendringene. På Skaperverkets dag 7. juni starter Klimapilegrim 2015 på Selje, Svalbard og i Kirkenes.

Klimapilegrim 2015 er en del av en internasjonal, tverrkirkelig mobilisering for en rettferdig klimaavtale i Paris. Under Klimapilegrim 2015 vil det bli samlet inn underskrifter med budskap om at Norge må bidra med mindre utslipp og mer penger til klimatilstand i utsatte land. Antall vandrede kilometer registreres på Klimapilegrim 2015s nettside.

Alle menigheter oppfordres til å markere Klimapilegrim 2015 ved å tematisere klimasaken i en gudstjeneste, vandring eller annet arrangement i løpet av sommeren. Vil du høre mer om Klimapilegrim 2015-arrangementer og pilegrimsvandring? Kan du arrangere noe på ditt hjemsted? Sjekk inn og registrer ditt arrangement på www.klimapilegrim.no.

Materiell finner du på www.gronnkirke.no/index.cfm?id=423724.

KLIMAPILEGRIMER: Tusenvis av klimapilegrimer deltok i november på en 38 dager lang klimavandring i Tacloban på Filippinene. (Foto: Paul Jeffrey, Kirkens Nødhjelp).

Lik Den norske kyrkja på Facebook

Rett før påske fekk Den norske kyrkja si eiga Facebook-side. Her får du nyhende, førehandvisning av videokampanjar og innblikk i kva medlemmar av Den norske kyrkja er opptekne av.

Du finn sida på www.facebook.com/dennorskekirke. Menighetsbladet oppfordrar alle til å like sida og spre det vidare til sine Facebook-vener. Her får du siste nytt om Den norske kyrkja aller først!

Vi tror på én Gud

Vår kristne trosbekjennelse, vedtatt av kirkemøtet i Nikea i år 325, legger vekt på at det bare finnes én Gud.

AV ROLF ARMAND RASMUSSEN, KAPELLAN I ÅSANE MENIGHET

Den nikenske bekjennelsen er fortsatt den mest utbredte og anerkjente av kristne trosbekjennelser. I den norske kirke brukes den først og fremst på høytidsdager, som den fremste bekjennelsen vår.

Tre religioner, tre bekjennelser

Som Bibel-lesere kjenner vi også til den jødiske trosbekjennelse. Den finner vi i 5. Mosebok 6,4, hvor Moses lærer folket: «Hør, Israel! Herren er vår Gud. Herren er én». Denne bekjennelsen blir jødene pålagt å bringe videre til sine barn; den skal gå i arv i jødefolket.

Islams trosbekjennelse lyder: «Det er ingen Gud uten Allah. Muhammed er Guds sendebud». Også denne skal formidles videre til nye generasjoner; helst skal far til det nye barnet straks hviske denne i øret, slik at den er det første det nye barnet hører.

Det er tre bekjennelser som har én viktig ting felles: De avviser tro på flere guder. Det finnes bare én Gud. Det bekjenner godt over halvparten av menneskeheten. Vi tror på én Gud. Men betyr dette at det er den samme, ene Gud vi tror på? Logisk sett er det ingen nødvendighet. Det kan være tre helt ulike guder, selv om alle tre kalles «Gud».

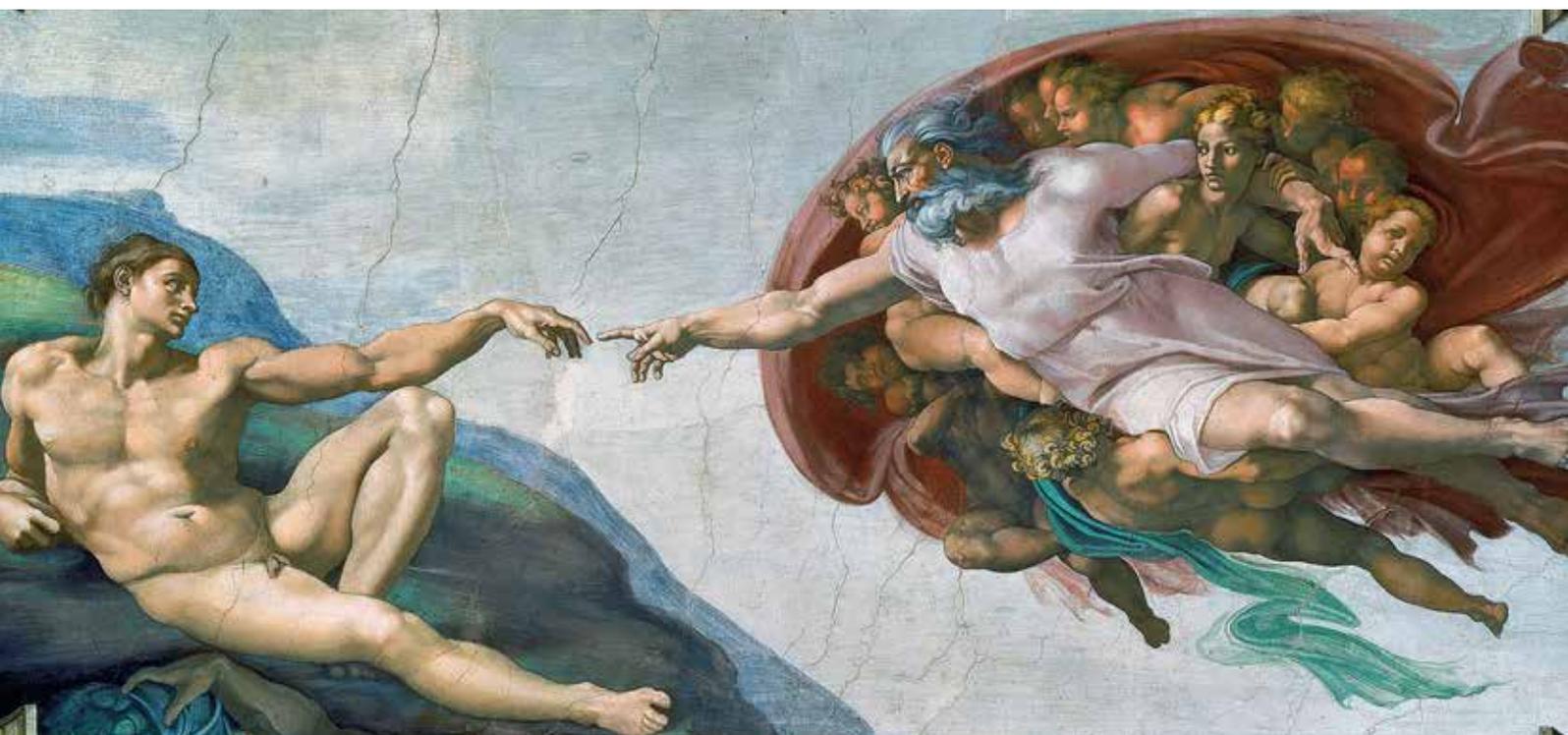
Tempelet i Jerusalem

Disse tre religionene står i et innbyrdes historisk forhold. De hører sammen; har til dels samme røtter. Jødedommen kom først. Rundt år 1200 før Kristus kom tolv stammer inn i det som skulle bli Israel og slo seg ned der. De hadde bak seg en flukt fra Egypt og en ørkenferd som for alltid hadde smidd dem sammen. I det nye landet dannet de et forsvarsforbund og en felles gudsdyrkelse. De ville ikke overta de mange guddommer som alt var i landet.

Senere fikk folket en kort storhetstid under David og Salomo, og sistnevnte bygget et praktfullt tempel for den ene sanne Gud. Det var sentrum for jødisk gudsdyrkelse helt til Jerusalem med sitt tempel ble rasert av babylonerne i år 587 f.Kr. Dette ble en stor krise for jødisk tro, men de samlet seg rundt det å holde Moseloven, og fikk til slutt både en viss frihet og tempelet tilbake.

Kristendom og jødedom

Kristendommen kom som den andre store monoteistiske (én-guds-troende) trosretning. Det er åpenbart at den sprang ut av jødedommen. Både Jesus og hans disipler var jøder. Det de prekte var ikke avskaffelsen, men fullbyrdelsen av jødedommen. Men dette vant ikke gjenklang hos alle jøder. Mange jøder, kanskje et flertall, tok avstand fra Jesu insistering på at forholdet til ham var avgjørende. Mens andre jøder, og et stigende antall av andre folk, mente at Jesus nettopp var oppfyllelsen av Guds løfter til israelsfolket.

SKAPT I GUDS BILDE: Skapelsen av Adam er den mest kjente del av Michelangelos takutsmykning i Det sixtinske kapell, utført på begynnelsen av 1500-tallet (sannsynligvis i 1511). Legg merke til at Gud og Adam har samme atletiske kroppstype - noe som nok er ment å peke mot skapelsesberetningen: «Gud sa: La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss!» (1. Mos. 1, 26).

Vi får dermed et asymmetrisk forhold: Kristne tror at jødernes Gud er identisk med den Gud Jesus kalte «Far», mens jøder mener at kristne har et uriktig gudsbilde. At skilsmisjonen mellom de to trosretningene begynte med at kristne jøder ble kastet ut av synagogen, gjorde det ikke lettere - og heller ikke at jøder har lidd meget urett, forfølgelse og grusomheter fra et Europa som i århundrer kalte seg kristent. At jøder av den grunn kan hate korset som et forfølgernes symbol, er til å forstå.

Bokens folk

Islam kom som den siste monoteistiske religion vel seks hundre år senere. Det skjedde ikke ved Middelhavet, men lenger sørøst i Arabia. Muhammed vokste opp i et samfunn der det fantes både kristne grupper og jødiske stammer. I sine åpenbaringer er han først vennlig innstilt til dem begge, og kaller dem «Bokens folk». Han venter at de vil godta hans visjoner som Guds siste, endegyldige åpenbaringer, og bøye seg inn under dem. Da det ikke skjer, og han særlig fra enkelte jødiske stammer møter kraftig motstand, blir tonen en annen.

Overtalelse byttes ut med tvang; fra nå av skal sverdet prege utbredelsen av den nye religionen. Det er i én forstand en suksess - i løpet av hundre år blir en rekke land fra Spania til Sentral-Asia lagt inn under den nye troen. Men samtidig forandres islam til en totalitær makt som vil ha full kontroll over sine undergittes liv. Jøder og kristne tolereres, så lenge de er villige til å være annenklassens innbyggere. Sosiale og økonomiske forhold lokker til å gå over til islam; men for den som ombestemmer seg, er det ingen bønn: frafall fra islam blir straffet med døden.

Guds endegyldige budbærer

Til tross for dette ble det i enkelte muslimske samfunn en tålig god sameksistens mellom de tre trosretningene. De kristne korstogene var både et grelt utslag av ren maktkamp mellom islam og kristenheten, men også en arena der de møttes på like fot med gjensidig ny innsikt om hverandre. Taperne var jødene, som ble massakrert både i Europa og i sitt eget hjemland.

Islam av i dag har beholdt Muhammeds holdning til de to eldre religionene: Det er den sanne Gud (Allah) som har åpenbart seg gjennom jødernes og de kristnes skrifter - men begge gruppene har avvist å anerkjenne ham som Guds endegyldige budbærer, og dermed avslørt seg som vantro. Der det er forskjeller mellom Koranen og Moseloven eller Det nye testamentet (NT), må det være Koranen som har rett, og de andre sies å ha forandret sine skrifter fra det opprinnelige. Det er imidlertid ikke mulig for seriøse tekstforskere å påvise slike forandringer, hverken i Det gamle testamentet (GT) eller NT.

Respekt for andre troende

Hvordan forholder så jøder og kristne seg til dette? Er Allah den samme som den jødiske eller den kristne Gud? Det faller vanskelig å tro det. At de tre religioner sammen avviser fleguderer er ikke tilstrekkelig til å si at det er den samme Gud som beskrives. Beskrivelsen av Allah i Koranen ligner ikke særlig på hvordan Gud beskrives i GT og NT. I stedet for Guds kjærlighetserklæringer til israelfolket, ja, til alle jordens folk, møter vi en gud som er mer opptatt av lydighet og straff enn av kjærlighet.

Jesus omtales med vennlighet, som en stor profet, men ikke som menneskenes Frelser, for ifølge Koranen døde han slett ikke på korset. Allah står fullstendig fritt til å bestemme alle ting, så selv ikke frelsen kan den mest trofaste muslim være sikker på. Både jøder og kristne er nødt til å fastslå: Islams Allah er ikke vår Gud. Å felle en slik dom over andres tro er ikke det samme som å se ned på dem som tror slik. Det faller ikke vanskelig å finne alvorlig trosoverbevisning hos både jøder og muslimer. Men å respektere andre troende er noe annet enn å holde for sant det de tror på.

Gratis lydbibliotekjeneste

Blant KABBs (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) mange gode tilbud, finnes lydbibliotekjenesten. Lydbiblioteket ble opprettet allerede på 1960-tallet, og har fått lest inn store deler av den kristne litteraturen i Norge.

I dag inneholder lydbiblioteket nærmere 2.000 titler i ulike sjangre: Barnebøker, ungdomsbøker, skjønnlitterære bøker, biografier, historiske romaner, misjonslitteratur, lyrikk, teologi, lydbibler for barn og unge og oppbyggelige bøker. Alle som av en eller annen grunn ikke kan lese en ordinær bok, kan låne bøker hos KABB. Utlånstjenesten er gratis. Alle får lydbøkene sendt hjem med posten.

Send en epost, ta en telefon eller skriv et brev til KABB, så ordner de resten. Alle lydbøkene er produsert som Daisy, som er en internasjonal standard for produksjon av lydbøker. For å få en god leseopplevelse av lydbøkene, er det best å benytte en Daisy-spiller som avspiller. Det er mange som har krav på å få en slik spiller fra hjelpemiddelsentralen.

Det går også an å laste ned software til en Daisy-spiller fra internett. På den måten kan man lytte til bøkene via en datamaskin. Eller man kan benytte en mp3-spiller. Det er også mulig å kjøpe en Daisy-spiller direkte fra en forhandler.

Kontakt KABB på adresse KABB, PB 333, 1802 Askim / epost kabb@kabb.no / tlf. 69816981

LÅN EN LYDBOK: Lydbiblioteket har fått lest inn store deler av den kristne litteraturen i Norge.

Salmebok med punktskrift

Salmeboka har salmer på bokmål og nynorsk, tre samiske språk, kvensk, engelsk, svensk og finsk. Omsider er den nå på et enda et språk – punktskrift for blinde og svaksynte.

Helt siden Norsk salmebok 2013 ble lansert, og ikke minst etter Salmeboka minutt for minutt på NRK TV, har det vært stor etterspørsel etter å få salmeboka tilrettelagt i punktskrift.

Kapitlene med salmer til de kristne høytidene er første bind ut i serien Norsk salmebok 2013 i punktskrift. Etter hvert vil også de øvrige kapitlene komme ut i egne, tykke, lesbare verk for blinde og svaksynte som behersker punktskrift.

Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek har hatt oppgaven med

å tilrettelegge punktskrift-utgaven, som samlet sett blir en stor bok. Utlånsversjonen til privatpersoner blir trykt opp i mellom 60 og 70 vanlige punktskriftshefter, delt opp etter de ulike temaene i salmeboka. Over halve salmeboka er ferdig, og det er for eksempel mulig å låne heftet med pinsesalmene. Det skal også utvikles en egen utgave for menigheter som ønsker å ha salmeboka tilgjengelig for sine besøkende.

SALMER I PUNKTSKRIFT: Føl teksten med fingertuppene, og syng med! (Foto: Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek).

Veival for folkekyrkja

Kyrkjevalet har i aukande grad blitt uttrykk for kva retning medlemmane vil at kyrkja skal gå i. Då er kandidatanes haldning i viktige verdspørsmål avgjerande.

KYRKJEVALET: Her er nok som skil kandidatane til at ein til ein viss grad kan snakke om to fløyar. Dette gjer det ikkje mindre aktuelt å setje seg inn i kva den enkelte kandidaten står for. (Foto: Kirken.no)

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Nominasjonskomiteane for val til Bjørgvin bispedømeråd og Kyrkjemøtet har no lagt fram sine tre vallister. I Bjørgvin bispedøme kan du stemme på fire av totalt sju leke representantar.

Tre lister

Nominasjonskomiteén for leke har her lagt fram ei prioritert liste på 17 leke kandidatar (åtte kvinner, ni menn). Andreas Skeidsvoll frå Osterøy er ein av desse. Dei tre resterande leke represen-

tantane er det kun dei tilsette som kan stemme på. Nominasjonskomiteen for lek kyrkjeleg tilsette har levert ei liste på fem kandidatar; tre kvinner og to menn.

Når det gjeld den geistlege representanten, er det kun prestar i fast stilling som kan avgje stemme. Komiteen for nominasjon av prestane sin kandidat har også lagt fram ei alfabetisk ordna liste på fem kandidatar (ei kvinne, fire menn). Sokneprest Tor Martin Koppang i Biskopshavn er ein av desse fem.

Stem på den kirken DU vil ha

Ved haustens kyrkjeval vert Kirkemøtets samansetning for 2016-2019 avgjort. Dette er ein periode der det er forventa store endringar.

Kyrkjevalet består av val både til landets 1250 sokneråd og til dei 11 bispedømeråda som samla utgjer Kirkemøtet i Den norske kirke. Til sokneråda skal det samla veljast 8.500 medlemmer. Over 15.000 kandidatar stiller til val.

Grunnlovsendringane i 2012 var ein viktig milepæl i prosessen med endra relasjonar mellom kyrkje og stat. Frå 2017 skal kyrkja overta ei rekkje oppgåver frå staten, blant anna arbeidsgjevaransvaret for 1600 medarbeidarar og økonomiforvaltning. I dag er det staten ved Kulturdepartementet som tildeler og fordeler bevilgninga på 1.8 milliarder kroner til Den norske kirke. Når stat og kyrkje skil lag i 2017, er det Kirkemøtet som skal bestemme og styre korleis pengane skal fordelast internt i kyrkja.

Kyrkjas øverste organ

Kirkemøtet er det øverste styrande organet i Den norske kirke, og består av medlemmane i alle bispedømeråda. Fram til 2020 vil dei blant anna diskutere ny organisering, forbøn eller vigselsturgi for likekjønna, mobilisering for dåp, rekruttering til kyrkjelege stillingar, fleirkulturelt dialogarbeid og arbeid for fred, rettferd og miljø.

Som kyrkjemedlem kan du stilla som kandidat både lokalt og regionalt. Som tidlegare har ein nominasjonskomité vald av sokneråda samla inn forslag og sett opp eit listeforslag. Dette listeforlaget skal vere breidt, både med tanke på kjønn, alder, bakgrunn, bustad og ulike meiningar blant kandidatane.

Aukande demokrati

Bispedømeråda har til saman 116 medlemmer. 77 av representantane er lekfolk som ikkje er ansatt i kyrkjeleg stilling. 65 av desse skal veljast ved direkteval. Kyrkjevalet i 2015 blir dermed det første der eit knapt fleirtal av Kirkemøtets medlemmer blir vald direkte av kyrkjas medlemmer.

Dette er i tråd med Stortingets krav om at det skulle gjennomførast ei demokrati-reform i kyrkja, med auka bruk av direkte val, kyrkjeval samtidig med offentlege val og ulike forsøksordningar for val til bispedømerådet og Kirkemøtet. Årets kyrkjeval er her eit steg i rett retning.

Sju bispedømer skal i 2015 ha reint direkteval av alle sine sju lekfolksrepresentantar.

Ei hand på rattet

Det er eit stykke frå partipolitikk til kyrkjeval. Her finn vi ikkje dei store ideologiske motsetningane, men det er likevel nok som skil kandidatane til at ein til ein viss grad kan snakke om to fløyar. På veggen fram mot ei fristilt folkekyrkje er det viktig å ha alle med, og det er nok noko av bakgrunnen for at Bjørgvin bispedøme framleis ynskjer å halde ei hand på rattet når bispedømerådet skal setjast saman.

Ei viktig skillelinje går mellom dei som meiner at likekjønna par kan vigslast i Den norske kyrkja og dei som meiner at ekteskapet skal vere mellom mann og kvinne. På listene under er difor representantane merka med anten JA (positiv til likekjønna vigsel, NEI (negativ) eller 0 (nøytral).

LOKAL KANDIDAT 1:
Andreas Skeidsvoll frå Osterøy er ein av dei 17 leke kandidatane.

LOKAL KANDIDAT 2:
Sokneprest i Biskopshavn, Tor Martin Koppang, er ein av dei fem geistlege kandidatane.

Leke kandidatar:

1. Nordeide, Inger Helene Thingvold - Førde f. 1961 / NEI
2. Baartvedt, Nora - Voss f. 1994 / JA
3. Kirkebø, Karl Johan - Bønes f. 1950 / JA
4. Skeidsvoll, Andreas - Osterøy f. 1992 / NEI
5. Dale, Berit Nøst - Meland f. 1952 / NEI

Dette gjeld Oslo, Borg, Hamar, Stavanger, Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland. For dei fire resterande bispedøma (Tunsberg, Agder og Telemark, Bjørgvin og Møre) er det kombinasjonsvalg, der fire lekfolksrepresentantar blir vald direkte i stemmelokala og tre blir vald indirekte ved avstemning i sokneråda.

Tre millionar stemmeberettiga

Nominasjonsarbeidet i dei 11 bispedøma har pågått frå november 2014 til februar 2015, blant anna på bakgrunn av forslag frå sokneråda. Ved kyrkjevalet i 2011 blei det avgitt 418.700 stemmer (13,47 prosent av de stemmeberettiga). Kyrkjemedlemer som fyller 15 år i løpet av 2015 har stemmerett ved kyrkjevalet. Det betyr at over tre millionar kan avgje stemme.

Stiller med egne lister

Nytt i årets val er at det også er mogleg for andre enn nominasjonskomiteane i sokneråda å stille lister. Blant anna har ei gruppe under namnet «Åpen folkekirke» (www.apenfolkekirke.org) signalisert at dei ynskjer å stille liste i alle landets bispedømer. Dei vil styrke demokratiet i Den norske kirke, og arbeider for at likekjønna skal få gifte seg i kyrkja.

Eit anna nettverk, «Levende folkekirke» (www.levendefolkekirke.no) vil også presentera egne kandidatlistar. Dei arbeider for «en levende, tydelig og evangelisk folkekirke, der ekteskapet blir definert som en skaperordning mellom mann og kvinne, innstiftet av Gud».

Meir informasjon: www.kirken.no/valg

6. Økland, Marius - Bremnes f. 1986 / NEI
7. Ågotnes, Liv - Fjell f. 1967 / JA
8. Lindøe, Ida - Ålvik f. 1967 / JA
9. Øiestad, Vemund - Stryn f. 1948 / JA
10. Hilleren, Per - Stedje f. 1959 / NEI
11. Økland, Inge Wilhelm - Sandviken f. 1988 / NEI
12. Kalvenes, Hildegunn - Austevoll f. 1947 / NEI
13. Sølvsnæs, Bjørn Sandvik - Leikanger f. 1995 / NEI
14. Mæland, Kjellfrid Torunn - Stord f. 1951 / 0
15. Helgesen, Gunn Ragnhild Vårdal - Selje f. 1956 / 0
16. Aadland, Kjell Jarle - Os f. 1949 / 0
17. Bildøy, Jostein - Førde i Sunnfjord f. 1966 / NEI

Kyrkjeleg tilsette kandidatar:

- Aarvik, Inger Elisabeth - Kantor Ullensvang / JA
- Husa, Beate - Kyrkjeverje Sund / NEI
- Pettersen, Dag Reidmar - Trusoppplærer Sund / NEI
- Taylor, Joy Elizabeth - Kyrkjeseekretær Fjaler / JA
- Tveit, Arne - Kyrkjebyggsjef i Bergen kyrkjelege fellesråd / 0

Geistlege representantar:

- Boge, Kjersti Brakestad - Kapellan Voss / JA
- Braut, Ivar - Sokneprest Birkeland / NEI
- Danbolt, Andreas - Ungdomsprest Indre Sogn / NEI
- Hjemdal, Per - Sokneprest Etne / NEI
- Koppang, Tor Martin - Sokneprest Biskopshavn / NEI

Kyrkjevalget 2015

FIRE VAL, ÉIN VALDAG: Kyrkjevalet 2015, med val både til sokneråd og bispedømeråd, vert halde måndag 14. september, samtidig med valet til fylkesting og kommunestyre. (Foto: Kirken.no).

Dialog det står respekt av

Byens menigheter har et formelt samarbeid med seks misjonsorganisasjoner.

Øystein Skauge, prost i Arna og Åsane, har stor sans for den minste av dem, Areopagos.

SÆRPREG: Kirken på Tao Fong Shan er bygget som et buddhistisk tempel. (Alle foto: Øystein Skauge)

TEKST: TOR KRISTIANSEN

– Jeg har sett arbeidet på nært hold både i Hong Kong og Norge, og er fascinert av det jeg har sett. Ikke minst har organisasjonen vist stor respekt for en annen religion, buddhismen, og praktisert dialog på en forbilledlig måte. Jeg tror det er viktig i alle våre sammenhenger å møte andre mennesker med respekt, sier Øystein Skauge.

Respekt

Fem-seks ganger har han vært i Kina og Hong Kong og besøkt misjonens senter der, Tao Fong Shan. Nå planlegger han en tur til Asia i 2016 for at flere fra menigheter i Bjørgvin kan få besøke Hong Kong og Kina og oppleve arbeidet på nært hold. Kirken på Tao Fong Shan er bygget som et buddhistisk tempel i respekt for buddhistene. Det er ikke stort, og har bare plass til 40-50 mennesker. Her blir det kristne budskapet forkynt tydelig og klart med en

luthersk forankring, og dørene er åpne for kineserne. Senteret driver ikke minst kurs for kinesiske prester.

– Det er ekstrem mangel på prester i Kina, og de få som er der, blir lett utslitt. Derfor har faglig og menneskelig påfyll i Hong Kong stor betydning, sier Øystein.

Stillhet og meditasjon

– Hva kan vi lære av buddhistene?
– De har en ekstraordinær vennlighet og er noen av de mest strålende mennesker jeg har møtt. De tar imot oss kristne på en flott måte og har mye å lære oss. Våre religioner er ulike og skal ikke blandes. Likevel skal den møtes med respekt, sier Øystein Skauge.

Det er noe med stillhet, meditasjon og vandringer i naturen som har beriket ham. I vår rastløse verden tror han vi har noe å lære ved å praktisere retreat. Men han mener at det går godt an å hente seg inn uten å sitte i lotusstilling.

Samarbeid

Samarbeid Menighet og Misjon ble etablert i 1993, og er et samarbeid mellom Den norske kirke og misjonsorganisasjonene Areopagos, Den Norske Israelsmisjon, Det Norske Misjonsselskap, Himalpartner (tidl. Tibetmisjonen), Misjonsalliansen og Normisjon. Formålet er å styrke misjonsengasjementet i Den norske kirkes menigheter og arbeide for at misjon blir en integrert del av menighetens tro og liv.

Areopagos het frem til år 2000 Den nordisk kristne buddhistmisjon, eller «Buddhistmisjonen» på folkemunne. Navneskiftet kom som et resultat av at det gamle navnet ikke lenger fungerte.

Ble fascinert

Grunnleggeren Karl Ludvig Reichelt har hele tiden vært et forbilde. Han var student ved Misjonsskolen i Stavanger, og ble i 1903 sendt til Kina som misjonsprest for Det Norske Misjonsselskap. Her møtte han buddhismen.

Buddhismunkenes visdom og åndelige praksis fascinerte Reichelt. På mange måter var han preget av sin pietistiske oppvekst hele livet. Men møtet med Asias kulturer og med naturen utvidet og fordypet hans tro. Her i Bergen har Areopagos støttet arbeidet til Domkirken menighets prest Hildegunn Isaksen. Hun har samarbeidet med representanter for andre religioner og selv invitert til stillhet og meditasjon i samlinger med Taize-preg.

VED ALTERET: Lokket på døpefonten er formet som en buddhistisk pagode, men med kors på toppen. Midt på alteret (nede) ser vi hvordan det vokser et kors opp fra hovedsymbolet for buddhismen, lotusblomsten.

Åsane kirke i Roma

BARE KLOKKETÅRNET MANGLER: Det er ganske fascinerende å stå i Roma og se «Åsane kirke» fra 400-tallet.

«Skal dere til Roma? Da må dere se originalen til Åsane kirke!» Vi hadde jo tenkt å bruke noe av tiden i Roma til å se noen av de 400 kirkene der. Men Åsane kirke i Roma? Vi som trodde at den runde kirken ved Åsane Senter var en moderne oppfinnelse! Men når Anne-Lise i Åsane menighet sier det, så må det være noe i det.

TEKST OG FOTO: HÅKON BECH-SØRENSEN

Chiesa di Santo Stefano Rotondo. Grei å finne på kartet. Knappt så lett å finne i terrenget, selv om den skulle ligge i nærheten av Colosseum. Men etter endelig å ha fått nytt mot over en cappuchino på en bortgjemt kafé, gikk vi rett på. Sannelig, det er Åsane kirke! Bare klokketårnet mangler.

Martyrenes historie

Og kirkerommet da? Søylenes er på plass! Søylenes? De skal jo være nedenunder, i Torgstuen? Men her er de i kirkerommet. Så er der vel ingen Torgstue nedenunder. Men døpefonten i midten ser diger ut? Nei selvfølgelig, det er jo alteret som står i midten! Altså ikke helt Åsane kirke innvendig, det var vel heller ikke å forvente, når det er 1600 år mellom de to kirkene. Likevel, ganske fascinerende å stå her og se «Åsane kirke» fra 400-tallet!

Inni kirken foregår det restaureringsarbeid på veggene. Der er veggmalerier hele veien rundt, som er ved å bli restaurert. Etter hvert som vi venner oss til det mer dunkle lyset inne i kirken, trer motivene frem. I all sin gru. Det ene maleriet verre enn det andre. Mennesker som blir torturert og drept på det grusomste. Hva slags kirke er dette? Ja selvfølgelig, Chiesa di Santo Stefano. Stefanus var jo kirkens første martyr. Historien til 34 av den kristne kirkes mange martyrer er malt for øynene på oss, rundt hele kirkerommet. Ingenting

er overlatt til fantasien. Hvem de er og når det skjedde, står med tekst under bildene.

Bygget etter gamle tegninger

Med et lettelsens sukk sender vi en takknemlig hilsen hjem til vår egen kirkekunst i Åsane kirke. Å la små barn møte kirkekunsten i Stefano Rotondo ligger langt fra det vi kan se for oss for trosopplæringen i Åsane. Men det er en alvorlig vekker til vår egen samtid. Tortur og forfølgelse av kristne inntar andre former rundt om i verden i dag, men er minst like bestialsk som i datidens Roma. Forfulgte kristne har som aldri før behov for vår støtte og forbønn og innsats i kampen for menneskeverdet og beskyttelse av religionsfriheten.

Arkitekturen reflekterer kirkens liv. Ikke bare gjennom liturgi og lære er vi forbrødrert med den internasjonale kirke, men også gjennom arkitektur og kunst. Etterpå må vi «på nettet» for å finne ut litt mer. Hva står det på Wikipedia om Åsane kirke? Ikke mye, men det står: «Byggverket er i murstein og har 600 plasser. Det er bygget på gamle italienske tegninger fra år 400 og ble vigslet den 19. desember 1993». Det er Stefano Rotondo, som ble bygget på 400-tallet! Her er en link. Senere får vi vite av Anne-Lise at arkitekten som vant konkurransen om Åsane kirke, hadde funnet tegningene i kirkearkivet i Firenze. Ikke verst!

En ny dimensjon

Men hva så med Stefano Rotondo? Wikipedia igjen: «The church was the first in Rome to have a circular plan, inspired

by the Church of the Holy Sepulchre in Jerusalem». Utrolig! Stefano Rotondo har sin inspirasjon fra Gravkirken i Jerusalem, som man mener ble bygget over Jesu grav på 100-tallet!

Så er vi tilbake i Åsane kirke. Gudstjeneste i det runde kirkerommet, som så mange ganger før. Men noe er likevel annerledes. Hele kirkens historie klinger med. Den tomme graven trår enda tydeligere frem. Martyrene, fra Stefanus til i dag, er der sammen med oss. Og sammen med dem og hele den verdensvide kirke, tilber vi Gud mens vi venter på Ham som snart skal komme igjen. Den runde kirken i Åsane har fått en ny dimensjon.

SØYLER I KIRKEROMMET: Søylenes i Stefano Rotondo er plassert i kirkerommet, og ikke nedenunder i Torgstuen slik som i Åsane kirke.

Orgelkonsert i Arna kyrkje

Etter over tre år i Arna kyrkje, slutter Hallgeir Øgaard som kantor i Arna i juli. Fredag 12. juni kl. 19.00 inviterer han til gratis orgelkonsert, der han spelar sin siste konsert som kantor i Arna før han startar i ny jobb.

Tid for andre? Tid som kan forandre?

Kirkens SOS i Bergen trenger nye frivillige medarbeidere til vår døgnåpne krisetjeneste på telefon og nett! Inntakskurs starter 28. sept.

Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap.

Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Interessert? Kontakt oss på 55 32 58 45 / 941 83 654, eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin for mer informasjon.

Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

ASTRI VÅRDAL

statsautorisert revisor, autorisert regnskapsfører
Ytre Arna - tlf 55 53 14 94

- Revisjon: aksjeselskap, stiftelser, borettslag mm.
- Regnskapsføring.

astri@vaardal.no - <http://www.vaardal.no>

MATGLEDE I GENERASJONER

Smørbrød, Catering,
Selskapslokaler

lekkerbisknen
Salhusveien 175 • 5107 SALHUS

TLF. 55 53 80 20 • FAX 55 53 80 28
www.lekkerbisknen.no

**Rolf's Matbu og
Selskapsservice**

EIDSVÅG I ÅSANE • 24 ÅRS ERFARING

Vi leverer eller du henter!

VI LAGER MAT TIL:

- Konfirmasjon
- Dåp
- Runde dager
- Kurs
- Minnestunder

Eidsvågveien 150 • 5105 Eidsvåg i Åsane
Tlf: 55 29 26 32 • post@rolfsmatbu.no
www.rolfsmatbu.no

Advokatfirmaet
Sigrun Pedersen M.N.A.

Arv/gaver

Barnerett

Familierett
- sambo/ekteskap

Samtidsbrudd

Kjøp/salg fast eiendom
- bolig/hytte

Littleåsvg. 49, 5132 Nyborg.
Inng. C, 3. etg. (Bergen Kontorhotell)

Tlf.: 55 18 86 00

advokat.sigrun.pedersen@hotmail.com

EIDSVÅG AUTO AS

Aut. bilverksted • Karrosseri

Lakkeringsverksted

Eidsvågbakken 21 - 5105 Eidsvåg

Tlf. 55 25 10 20

MEGA
CAR SERVICE
GODKJENT
VERKSTED

JC INTERIØR

Kjøkken • Bad • Garderobe

Salhusveien 55, 5131 Nyborg

Tlf. 55 53 98 40

www.jcinterior.no

Besøk en av Norges største shop in shop

FØRERKORT KL. B

- Fornøyde kunder
- Trygge sjåførere

Tlf. 92 26 66 33

ERIK
STEPHANSEN
TRAFIKKSKOLE

XL
BYGG

ADOLF JAHNSEN

Fagerdalen 4, 5039 Bergen, Tlf 55 33 36 00
www.adja.no e-post: post@adja.no

Ull er
omsorg

JANUS
www.janus.no
Since 1895

Besøk oss gjerne på Janus
Kultursenter på Espeland

TAPT

Nokre gonger tapar vi ein fotballkamp eller eit veddemål med kameratane. Andre gonger opplever vi langt meir alvorlege tap. For dei tapa finst Kirkens SOS, menneske med erfaring i å lytte til og støtte andre. Ring oss anonymt kva tid som helst på 815 33 300 eller kontakt oss på kirkens-sos.no. Vi er her. Alltid.

 Kirkens SOS

REMA 1000

5282 Lonevåg | 56 39 22 30

 BLINK HUS

Helge Rød as

BLINK HUS Helge Rød | 5281 Valestrandsfossen
www.helgerod.no | Tlf: 56 19 37 00 | Mob: 45 24 54 85

DER GODTFOLK TREFFES
OSTERØYKROA
56193434

YX Osterøy Servicesenter
5281 Valestrandsfossen
56 39 41 86

Revheim Gravferdshjelp

Telefon: 56 39 21 73
Revheim
5282 Lonevåg

 SparebankenVest
- satsar på Vestlandet

MISTET

Nokre gonger mistar vi ein paraply eller ein hanske. Andre gonger opplever vi å miste noko langt meir alvorleg. For dei tapa finst Kirkens SOS, menneske med erfaring i å lytte til og støtte andre. Ring oss anonymt kva tid som helst på 815 33 300 eller kontakt oss på kirkens-sos.no. Vi er her. Alltid.

 Kirkens SOS

TOTALLEVERANDØR AV
ELEKTROINSTALLASJONER
AUTORISERT EL- OG TELEINSTALLATØR

Thunestvedt

Bergen 55 39 19 00 | Osterøy 56 19 39 00
www.thunestvedt.no

TAKK FOR STØTTA
FRÅ SPONSORANE VÅRE!

Årets konfirmantar

KYRKJEHELING - 3-2015

Alle bilete: Fotograf Storebø

GJERSTAD SOKN: Bak frå venstre: Jørgen Birkelid, Krister Dyrkolbotn, Victor K. Nessestrand, Jens Rød, Øyvind S. Fotland, Espen M. Borge, Magnus Vevle, Christian Vevle, Aleksander Lone. 3. rad: Magnus Gjerstad, Erik Bakken, Lars Einar Njåstad, Steffen Rød Låstad, Jonas L. Tysse, Mathias Holmelid Elvik, Andreas H Bruvik, Martin Evensen, Håvard Vesterheim, Torstein Skjerpung. 2. rad: Ane Hannisdal, Helene Gjerstad, Ihne Nese, Frida Bergan, Natalie Hansen, Kristina B Teigland, Mia Lisa Sommerseth, Ailin Hannisdal Haga. 1. rad: Kristin Tveiterås, Ingrid Vik Larsen, Dorthea Mjøs, Sokneprest Tom Sverre Tomren, Stine Halland Nilsen, Ida Caroline Hartveit, Mia Holsen Mjelstad.

HAMRE SOKN: Bak frå venstre: Sivert Kleiven Larsen, Henrik Øksnes, Endre Losnegård Worren, Johan Estrada Børtveit,, Gard Heine Kalland, Kristian Sagstad Lidtun, Marcus Brakvatne Wie, Kristian Setre, Viljar Kristensen Solberg, Tristan Ruud Vikane Olsen, Robin Strømsnes Stenersen, Benjamin Skage Grinde. // Rad to frå venstre: Mona Kristin Jørgensen, Pernille Reigstad, Anniken Mjelde, Synne Bolset, Marte Langeland, Malena Aakre Høgli, Nora Hannisdal, Susanne Tveit, Anna Mathilda Øsleby, Sanna Håland, Agnete Greve. // Framme frå venstre: Amalie Mjelstad, Mira-Elena Å. Seilen, Sanne Lone Mathisen, sokneprest Inge Sørheim, Bettina Andrea Skår, Andrine Drange, Vanja Vatle.

HAUS SOKN: Bak frå venstre: Simen Sakstad Bruvik, Jimmy Wikstøl Skauge, Håkon Torp Mostrøm, Matias Nese Langeland, Geir Bøe Myking, Kristoffer Nesthus Ramberg. // Framme frå venstre: Karita Johnsen Grønsdal, Nora Mjelde Litland, sokneprest Tom Sverre Tomren, Cassandra Gjøvåg Stokke, Synne Myking Kveen.

HOSANGER SOKN: Bak frå venstre: Stig Rune Teigland, Marius Aagesen Sætre, Mathias Bratli, Håvard M. Kleppe. // Rad 2 frå venstre: Simon Andreas E. Johnsen, Emilie Seilen, Victoria B. Tysse, Benjamin Aslaksen. Framme frå venstre: Lena J. Alme Loftås, Reina Solberg Tysse, sokneprest Inge Sørheim, Elina Totland, Guri Ophus Tyssebotn.

BRUVIK SOKN: Bak frå venstre: Tina Iren Aspevik, Tord Hetlevik, Sebastian Hekland Hauge, Idar Fjeldstad, Kristoffer Roald Vikne, Arve Fjeldstad. Framme frå venstre: Vilde Berentsen Vassdal, Emma Borge, prost Øystein Skauge, Tomine Hjelvik Berge, Evelyn Olsnes.

Bli speidarkonfirmant!

I desse vårdagane med tenåringar i kvite kappar over alt, er det fint å vite at ein kan drive konfirmantundervisning på ulike vis. KFUK-KFUM-speidarane har eit opplegg som kan passe dei som trivs med å vere ute. Å vere speidar er mellom anna å ta vare på skaparverket og kvarandre. Ei sunn sjel i ein sunn lekam er noko både kyrkja og speidarane kan einast om. Eit eige opplegg kan lastast ned frå www.ressursbanken.no/ressurser/konfirmantspeiding. Her er mellom anna forslag til 13 samlingar, ei innføring i merkene og måla for samlingane.

SAMLING RUNDT LEIRBÅLET:

Målsetjinga med konfirmantspeiding er å tilby ei god speidarramme rundt konfirmasjonstida.

(Foto: Ørjan Apeland)

Bunad og stakkastovo as

Ny bunad

Omson

Allt av tilbehør

Ring for avtale 56191800

Osterøy næringspark, 5281 Valestrandsfossen
www.bunadogstakkastovo.no